

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2019/1153 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 20ής Ιουνίου 2019****για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό τη διευκόλυνση της χρήσης χρηματοοικονομικών και άλλων πληροφοριών για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ορισμένων ποινικών αδικημάτων και την κατάργηση της απόφασης 2000/642/ΔΕΥ του Συμβουλίου**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 87 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η διευκόλυνση της χρήσης χρηματοοικονομικών πληροφοριών είναι αναγκαία για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη σοβαρών εγκλημάτων.
- (2) Για την ενίσχυση της ασφάλειας, τη βελτίωση της δίωξης των οικονομικών εγκλημάτων, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την πρόληψη των φορολογικών εγκλημάτων στα κράτη μέλη και σε ολόκληρη την Ένωση, είναι απαραίτητο να βελτιωθεί η πρόσβαση των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών («ΜΧΠ») και των δημόσιων αρχών που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη σοβαρών μορφών εγκλήματος σε πληροφορίες, προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητά τους όσον αφορά τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικών ερευνών και να βελτιωθεί η μεταξύ τους συνεργασία.
- (3) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), η Ένωση και τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συνεργάζονται καλόπιστα. Θα πρέπει επίσης να συνεργάζονται με εντιμότητα και χωρίς χρονοτριβή.
- (4) Στην ανακοίνωσή της 2ας Φεβρουαρίου 2016 σχετικά με το σχέδιο δράσης της για την ενίσχυση της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να διερευνήσει τη δυνατότητα έκδοσης ειδικής νομικής πράξης προκειμένου να διευρυνθεί η πρόσβαση αρχών των κρατών μελών σε κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών, και συγκεκριμένα αρχών αρμόδιων για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων, από υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, φορολογικές αρχές και από αρχές για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Επιπλέον, το εν λόγω σχέδιο δράσης καλούσε να χαρτογραφηθούν τα εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στις πληροφορίες, την ανταλλαγή και χρήση πληροφοριών και επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των ΜΧΠ.

⁽¹⁾ ΕΕ C 367 της 10.10.2018, σ. 84.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2019.

- (5) Η καταπολέμηση του σοβαρού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένων της οικονομικής απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για την Ένωση.
- (6) Σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, τα κράτη μέλη οφείλουν να δημιουργήσουν κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών ή συστήματα ανάκτησης δεδομένων, τα οποία να καθιστούν δυνατή την έγκαιρη εξακρίβωση της ταυτότητας των κατόχων τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών πληρωμών και θυρίδων θησαυροφυλακίου.
- (7) Δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, οι μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών έχουν άμεση πρόσβαση στις πληροφορίες που τηρούνται στα εν λόγω μητρώα, ενώ πρόσβαση σε αυτές έχουν και οι εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- (8) Η άμεση και απευθείας πρόσβαση στις πληροφορίες που τηρούνται στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών συχνά είναι απαραίτητη για την επιτυχία των ποινικών ερευνών ή για την έγκαιρη ανίχνευση, τον εντοπισμό και τη δέσμευση των σχετικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό τη δήμευσή τους. Η απευθείας πρόσβαση αποτελεί το πιο άμεσο είδος πρόσβασης στις πληροφορίες που τηρούνται στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών. Στην παρούσα οδηγία θα πρέπει, ως εκ τούτου, να θεσπιστούν κανόνες βάσει των οποίων χορηγείται σε ορισθείσες αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων, άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες που τηρούνται σε κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών. Τα κράτη μέλη που παρέχουν πρόσβαση σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών μέσω κεντρικών συστημάτων ηλεκτρονικής ανάκτησης δεδομένων θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η αρχή που διαχειρίζεται τα συστήματα ανάκτησης κοινοποιεί τα αποτελέσματα της αναζήτησης στις οικείες αρμόδιες αρχές άμεσα και χωρίς να παρεμβαίνει σε αυτά. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να μην επηρεάσει τους διαύλους ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ αρμόδιων αρχών ή τις εξουσίες τους για λήψη πληροφοριών από υπόχρεες οντότητες δυνάμει του ενωσιακού δικαίου ή του εθνικού δικαίου των κρατών μελών. Κάθε πρόσβαση στις πληροφορίες που τηρούν σε κεντρικά μητρώα οι εθνικές αρχές ενός κράτους μέλους για άλλους σκοπούς ή σε σχέση με άλλα ποινικά αδικήματα εκτός από εκείνα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής αυτής.
- (9) Δεδομένου ότι σε κάθε κράτος μέλος υπάρχουν διάφορες αρχές ή φορείς με αρμοδιότητα για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων και προκειμένου να εξασφαλιστεί αναλογική πρόσβαση σε χρηματοοικονομικές και άλλες πληροφορίες δυνάμει της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να θεσπιστεί η υποχρέωση των κρατών μελών να ορίσουν τις αρχές οι οποίες θα διαθέτουν εξουσιοδότηση πρόσβασης στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών και οι οποίες θα έχουν τη δυνατότητα υποβολής αιτημάτων για πληροφορίες από τις ΜΧΠ, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη φύση, την οργανωτική δομή, τα καθήκοντα και τα προνόμια των εν λόγω αρχών και οργανισμών, όπως καθορίζονται από την εθνική τους νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων μηχανισμών για την προστασία των χρηματοοικονομικών συστημάτων από τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
- (10) Οι υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να ορίζονται μεταξύ των αρμοδίων αρχών και να έχουν άμεση πρόσβαση στις πληροφορίες που τηρούνται σε κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους για την πρόληψη, ανίχνευση ή διερεύνηση συγκεκριμένου σοβαρού ποινικού αδικήματος ή για την υποστήριξη συγκεκριμένης ποινικής έρευνας, συμπεριλαμβανομένων της ανίχνευσης, του εντοπισμού και της δήμευσης περιουσιακών στοιχείων.
- (11) Στον βαθμό που οι φορολογικές αρχές και οι υπηρεσίες καταπολέμησης της διαφθοράς είναι αρμόδιες για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων δυνάμει του εθνικού δικαίου, θα πρέπει επίσης να θεωρούνται αρχές που μπορούν να οριστούν για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Οι διοικητικές έρευνες, εκτός εκείνων που διεξάγονται από τις ΜΧΠ στο πλαίσιο της πρόληψης, της ανίχνευσης και της αποτελεσματικής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, δεν θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

⁽³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).

- (12) Οι δράστες ποινικών αδικημάτων, και ειδικότερα οι εγκληματικές ομάδες και οι τρομοκράτες, συχνά δραστηριοποιούνται μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών, και τα περιουσιακά τους στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζικών λογαριασμών, βρίσκονται σε πολλές περιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη. Δεδομένης της διασυννοριακής διάστασης των σοβαρών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας, και των σχετικών χρηματοοικονομικών τους δραστηριοτήτων, συμβαίνει συχνά οι αρμόδιες αρχές που διεξάγουν ποινικές έρευνες σε ένα κράτος μέλος, να χρειάζονται πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούνται σε άλλα κράτη μέλη.
- (13) Σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, την οδηγία 2014/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾ και τους εφαρμοστέους κανόνες για την προστασία των δεδομένων, οι αρμόδιες αρχές που λαμβάνουν πληροφορίες από τα εθνικά κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών μπορούν να τις ανταλλάσσουν με αρμόδιες αρχές ευρισκόμενες σε άλλο κράτος μέλος.
- (14) Η οδηγία (ΕΕ) 2015/849 ενίσχυσε σημαντικά το ενωσιακό νομικό πλαίσιο που διέπει τις δραστηριότητες και τη συνεργασία των ΜΧΠ παρέχοντας, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα θέσπισης μηχανισμού συντονισμού και υποστήριξης τον οποίο θα αξιολογεί η Επιτροπή. Στις εξουσίες των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών —το καθεστώς των οποίων ποικίλλει στα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να είναι ενδεχομένως διοικητικοί φορείς, φορείς επιβολής του νόμου ή υβριδικοί φορείς— περιλαμβάνεται το δικαίωμα πρόσβασης σε χρηματοοικονομικές, διοικητικές πληροφορίες και πληροφορίες σχετικές με την επιβολή του νόμου τις οποίες οι μονάδες χρειάζονται για την πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Ωστόσο, στο ενωσιακό δίκαιο δεν προβλέπονται όλα τα ειδικά μέσα και οι ειδικοί μηχανισμοί που θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους οι μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών για την πρόσβαση τους στις εν λόγω πληροφορίες και για την άσκηση των καθηκόντων τους. Καθώς τα κράτη μέλη διατηρούν την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη συγκρότηση των ΜΧΠ και τη λήψη απόφασης όσον αφορά την οργάνωσή τους, οι διάφορες ΜΧΠ διαθέτουν διαφορετικούς βαθμούς πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων, με αποτέλεσμα η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου ή των υπηρεσιών δίωξης και των ΜΧΠ να είναι ανεπαρκής.
- (15) Για τη βελτίωση της ασφάλειας δικαίου και της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας, στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλεφθούν κανόνες με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας των ΜΧΠ να ανταλλάσσουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες και αναλύσεις με τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές στο κράτος μέλος τους για όλα τα σοβαρά ποινικά αδικήματα. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να απαιτείται από τις ΜΧΠ να συνεργάζονται με τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών τους και να είναι σε θέση να απαντούν σε εύλογο χρόνο σε αιτιολογημένα αιτήματα παροχής χρηματοοικονομικών πληροφοριών ή χρηματοοικονομικής ανάλυσης τα οποία υποβάλλονται στα αντίστοιχα κράτη μέλη τους από τις εν λόγω αρμόδιες αρχές του κράτους, όταν οι εν λόγω χρηματοοικονομικές πληροφορίες ή η εν λόγω χρηματοοικονομική ανάλυση είναι αναγκαίες, βάσει κατά περίπτωση εξέτασης, και τα αιτήματα αυτά έχουν ως αφορμή ανησυχίες σχετικά με την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 32 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Η υποχρέωση αυτή δεν θα πρέπει να εμποδίζει την αυτονομία που διαθέτουν οι ΜΧΠ στο πλαίσιο της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Ειδικότερα, σε περιπτώσεις όπου οι πληροφορίες προέρχονται από ΜΧΠ άλλου κράτους μέλους, οι περιορισμοί και οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται από την εν λόγω ΜΧΠ για τη χρήση των εν λόγω πληροφοριών πρέπει να τηρούνται. Ενόψει οιασδήποτε χρήσης για σκοπούς πέραν αυτών για τους οποίους εγκρίθηκαν αρχικά, θα πρέπει να λαμβάνεται προηγουμένως η συγκατάθεση της εν λόγω ΜΧΠ. Κάθε άρνηση απάντησης εκ μέρους μιας ΜΧΠ σε αίτημα για πληροφορίες ή ανάλυση θα πρέπει να αιτιολογείται δεόντως. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάζει την επιχειρησιακή ανεξαρτησία και αυτονομία των ΜΧΠ, όπως ορίζει η οδηγία (ΕΕ) 2015/849, συμπεριλαμβανομένης της αυτονομίας των ΜΧΠ όσον αφορά τη διάδοση πληροφοριών, χωρίς να τους ζητηθεί και με δική τους πρωτοβουλία, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.
- (16) Στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί ένα σαφώς προσδιορισμένο νομικό πλαίσιο ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις ΜΧΠ να ζητούν σχετικές πληροφορίες τις οποίες αποθηκεύουν οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους τους ώστε να διευκολυνθεί το έργο τους όσον αφορά την αποτελεσματική πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- (17) Οι ΜΧΠ θα πρέπει να επιδιώκουν την άμεση ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών ή χρηματοοικονομικής ανάλυσης σε εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον οι εν λόγω πληροφορίες ή αναλύσεις είναι σχετικές με την τρομοκρατία ή το οργανωμένο έγκλημα που συνδέεται με την τρομοκρατία.

⁽⁴⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την απλούστευση της ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 386 της 29.12.2006, σ. 89).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2014/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ L 130 της 1.5.2014, σ. 1).

- (18) Η ανταλλαγή αυτή δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει τον ενεργό ρόλο, στο πλαίσιο της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, των ΜΧΠ όσον αφορά την κοινοποίηση των αναλύσεων τους σε άλλες ΜΧΠ, όταν από τις αναλύσεις αυτές αποκαλύπτονται γεγονότα, συμπεριφορές ή υπόνοιες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που παρουσιάζουν άμεσο ενδιαφέρον για τις εν λόγω άλλες ΜΧΠ. Η χρηματοοικονομική ανάλυση καλύπτει, αφενός, την επιχειρησιακή ανάλυση, η οποία εστιάζεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και ειδικούς στόχους ή σε κατάλληλα επιλεγμένες πληροφορίες, ανάλογα με το είδος και τον όγκο των κοινοποιηθεισών πληροφοριών και την αναμενόμενη χρήση τους μετά την κοινοποίηση, και αφετέρου τη στρατηγική ανάλυση των τάσεων και των συνήθων πρακτικών της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Ωστόσο, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την οργανωτική δομή και τον ρόλο που ανατίθεται στις μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών δυνάμει του εθνικού δικαίου των κρατών μελών.
- (19) Λόγω του ευαίσθητου χαρακτήρα των χρηματοοικονομικών δεδομένων που θα πρέπει να αναλύουν οι ΜΧΠ και των απαραίτητων εγγυήσεων για την προστασία των δεδομένων, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ορίζει ρητά το είδος και το εύρος των πληροφοριών που μπορούν να ανταλλάσσονται μεταξύ των ΜΧΠ και μεταξύ αυτών και των αρμόδιων αρχών και μεταξύ των αρμοδίων αρχών των διαφόρων κρατών μελών. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να αλλάζει τις μεθόδους συλλογής δεδομένων που έχουν συμφωνηθεί. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν να διευρύνουν το πεδίο των χρηματοοικονομικών πληροφοριών και των πληροφοριών τραπεζικών λογαριασμών που μπορούν να ανταλλάσσονται μεταξύ των ΜΧΠ και των ορισθεισών αρμόδιων αρχών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να διευκολύνουν την πρόσβαση των αρμόδιων αυτών αρχών σε χρηματοοικονομικές πληροφορίες και πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων πλην σοβαρών ποινικών αδικημάτων. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να παρεκκλίνει από τους ισχύοντες κανόνες για την προστασία των δεδομένων.
- (20) Βάσει των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου («Ευρωπόλ») που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁾, όπως προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό, η Ευρωπόλ παρέχει στήριξη σε διασυνοριακές έρευνες κρατών μελών που αφορούν δραστηριότητες τις οποίες ασκούν διεθνικές εγκληματικές οργανώσεις για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπόλ θα πρέπει να κοινοποιεί στα κράτη μέλη τυχόν πληροφορίες και συνδέσεις μεταξύ ποινικών αδικημάτων που αφορούν τα εν λόγω κράτη μέλη. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, οι εθνικές μονάδες της Ευρωπόλ αποτελούν τις υπηρεσίες-συνδέσμους μεταξύ της Ευρωπόλ και των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για τη διερεύνηση ποινικών αδικημάτων. Προκειμένου να παρέχονται στην Ευρωπόλ οι πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων της, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν ότι οι οικείες μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών θα έχουν το δικαίωμα να απαντούν στα αιτήματα για χρηματοοικονομικές πληροφορίες και χρηματοοικονομική ανάλυση, τα οποία υποβάλλει η Ευρωπόλ μέσω της αντίστοιχης εθνικής μονάδας Ευρωπόλ του συγκεκριμένου κράτους μέλους ή με απευθείας επαφές, κατά περίπτωση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να προβλέψουν ότι η οικεία εθνική μονάδα Ευρωπόλ και, κατά περίπτωση, οι ορισθείσες αρμόδιες εθνικές αρχές τους, θα έχουν επίσης το δικαίωμα να απαντούν στα αιτήματα της Ευρωπόλ για πληροφορίες σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς. Τα αιτήματα της Ευρωπόλ πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένα. Πρέπει να υποβάλλονται για κάθε περίπτωση ξεχωριστά, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της Ευρωπόλ και με σκοπό την εκτέλεση των καθηκόντων της. Δεν θα πρέπει να τίθεται σε κίνδυνο η επιχειρησιακή ανεξαρτησία και αυτονομία των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών, και η απόφαση για παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών ή αναλύσεων θα πρέπει να εναπόκειται στις ΜΧΠ. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική συνεργασία, οι ΜΧΠ θα πρέπει να απαντούν σε εύλογο χρόνο στα αιτήματα της Ευρωπόλ. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794, η Ευρωπόλ θα πρέπει να συνεχίσει την τρέχουσα πρακτική παροχής ανατροφοδότησης στα κράτη μέλη σχετικά με τη χρήση των πληροφοριών ή της ανάλυσης που παρέχονται βάσει της παρούσας οδηγίας.
- (21) Στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου⁽⁷⁾, οι Ευρωπαίοι εντεταλμένοι εισαγγελείς της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας εξουσιοδοτούνται να λαμβάνουν κάθε σχετική πληροφορία η οποία βρίσκεται αποθηκευμένη σε εθνικές βάσεις δεδομένων που περιέχουν στοιχεία για ποινικές έρευνες και για την επιβολή του νόμου, καθώς επίσης και σε άλλα συναφή μητρώα δημόσιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων κεντρικών μητρώων τραπεζικών λογαριασμών και συστημάτων ανάκτησης δεδομένων, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες που ισχύουν βάσει του εθνικού δικαίου σε αντίστοιχες υποθέσεις.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

- (22) Προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ ΜΧΠ, η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί, στο εγγύς μέλλον, σε εκτίμηση επιπτώσεων ώστε να αξιολογήσει τη δυνατότητα και τη σκοπιμότητα να συσταθεί μηχανισμός συντονισμού και στήριξης, όπως μια ενωσιακή ΜΧΠ.
- (23) Για την επίτευξη κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ αποδοτικότητας και υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων, θα πρέπει να θεσπιστεί η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία ευαίσθητων χρηματοοικονομικών πληροφοριών από την οποία μπορούν να αποκαλυφθούν ευαίσθητα δεδομένα για τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, ή δεδομένα για την υγεία ενός προσώπου, τη σεξουαλική ζωή ή το γενετήσιο προσανατολισμό θα πρέπει να επιτρέπεται μόνον από πρόσωπα τα οποία έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για τον σκοπό αυτό και σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για την προστασία των δεδομένων.
- (24) Η παρούσα οδηγία σέβεται θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 ΣΕΕ και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικότερα το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την απαγόρευση διακρίσεων, την ελευθερία του επιχειρείν, το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής και δικαίας δίκης, το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα υπεράσπισης και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιούν πράξεων και ποινών, και τα θεμελιώδη δικαιώματα και αρχές που προβλέπονται από το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη η Ένωση ή όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, καθώς και από τα συντάγματα των κρατών μελών, αναλόγως του εκάστοτε πεδίου εφαρμογής.
- (25) Είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει της παρούσας οδηγίας πραγματοποιείται με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οποιαδήποτε επεξεργασία τέτοιου είδους διέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679⁽⁸⁾ και την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁹⁾, στο αντίστοιχο πεδίο εφαρμογής τους. Όσον αφορά την πρόσβαση των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων σε κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών και συστήματα ανάκτησης δεδομένων, εφαρμόζεται η οδηγία (ΕΕ) 2016/680 και δεν εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 2 της απόφασης 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁽¹⁰⁾. Όσον αφορά την Ευρώπη, εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/794. Στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπονται ειδικές και πρόσθετες εγγυήσεις και προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σε σχέση με μηχανισμούς για τη διασφάλιση της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων και αρχεία αιτημάτων παροχής πληροφοριών.
- (26) Η επεξεργασία οποιωνδήποτε δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας σύμφωνα με τους συναφείς κανόνες που ισχύουν για την προστασία των δεδομένων θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνον από τις αρμόδιες αρχές όταν είναι αναγκαία και αναλογική για τους σκοπούς της πρόληψης, της ανίχνευσης, της διερεύνησης ή της δίωξης σοβαρού εγκλήματος.
- (27) Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί ο σεβασμός του δικαιώματος στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και να περιοριστεί ο αντίκτυπος της πρόσβασης στις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών και στα συστήματα ανάκτησης δεδομένων, είναι αναγκαία η θέσπιση όρων που περιορίζουν την πρόσβαση. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών και μέτρων προστασίας των δεδομένων σε σχέση με την πρόσβαση αρμόδιων αρχών σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Μόνο εξουσιοδοτημένο προσωπικό θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες που περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες μπορούν να ληφθούν από τα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών ή μέσω διαδικασιών επαλήθευσης ταυτότητας. Το προσωπικό στο οποίο χορηγείται πρόσβαση στα ευαίσθητα αυτά δεδομένα θα πρέπει να λαμβάνει κατάρτιση σε πρακτικές ασφάλειας όσον αφορά την ανταλλαγή και τον χειρισμό των δεδομένων.

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁽⁹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

⁽¹⁰⁾ Απόφαση 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με τη συνεργασία των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων στα κράτη μέλη προς ανίχνευση και εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος ή άλλων συναφών περιουσιακών στοιχείων (ΕΕ L 332 της 18.12.2007, σ. 103).

- (28) Η διαβίβαση χρηματοοικονομικών δεδομένων σε τρίτες χώρες και διεθνείς εταιρείες, για τους σκοπούς που ορίζονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να επιτρέπεται μόνον υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 ή της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680.
- (29) Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας τρία έτη μετά την ημερομηνία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, και εν συνεχεία ανά τριετία. Σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽¹¹⁾, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να διενεργήσει αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας με βάση τις πληροφορίες που συλλέγονται μέσω ειδικών ρυθμίσεων παρακολούθησης προκειμένου να αξιολογήσει τα πραγματικά αποτελέσματα της οδηγίας και την ενδεχόμενη ανάγκη για ανάληψη περαιτέρω δράσης.
- (30) Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να διασφαλιστεί η θέσπιση κανόνων οι οποίοι παρέχουν στους πολίτες της Ένωσης υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας μέσω της πρόληψης και της καταπολέμησης της εγκληματικότητας, δυνάμει του άρθρου 67 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Λόγω του διεθνικού χαρακτήρα τους, τρομοκρατικές και εγκληματικές απειλές έχουν αντίκτυπο στην Ένωση συνολικά και απαιτείται να αντιμετωπιστούν σε ενωσιακό επίπεδο. Οι εγκληματίες είναι δυνατό να εκμεταλλεύονται και επωφελούνται από την ανεπαρκή χρήση των πληροφοριών τραπεζικών λογαριασμών και των χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε ένα κράτος μέλος, κάτι το οποίο μπορεί να έχει συνέπειες σε άλλο κράτος μέλος.
- (31) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η βελτιωμένη πρόσβαση στην πληροφόρηση των ΜΧΠ και των δημοσίων αρχών πρόληψης, διερεύνησης και δίωξης σοβαρών εγκλημάτων, η επαύξηση της ικανότητας τους να διεξάγουν χρηματοοικονομικές έρευνες και η βελτίωση της μεταξύ τους συνεργασίας δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως λόγω της κλίμακας ή των επιπτώσεων της δράσης να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (32) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας σχετικά με την εξουσιοδότηση των κρατών μελών για προσωρινή εφαρμογή ή σύναψη συμφωνιών με τρίτες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, για θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου II της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹²⁾.
- (33) Η απόφαση 2000/642/ΔΕΥ του Συμβουλίου θα πρέπει να καταργηθεί δεδομένου ότι το αντικείμενο της ρυθμίζεται από άλλες ενωσιακές πράξεις και δεν είναι πλέον αναγκαία.
- (34) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, τα εν λόγω κράτη γνωστοποίησαν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στη θέσπιση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (35) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτή ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (36) Ζητήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹³⁾, η γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος και γνωμοδότησε στις 10 Σεπτεμβρίου 2018,

⁽¹¹⁾ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1).

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽¹³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Στην παρούσα οδηγία ορίζονται μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοοικονομικές πληροφορίες και πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και της χρήσης τους, από τις αρμόδιες αρχές για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων. Προβλέπει επίσης μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε πληροφορίες σχετικές με την επιβολή του νόμου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των ΜΧΠ.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη:

- α) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και των σχετικών διατάξεων του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του οργανωτικού καθεστώτος των ΜΧΠ βάσει του εθνικού δικαίου καθώς και της επιχειρησιακής τους ανεξαρτησίας και αυτονομίας·
- β) των διαύλων για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρμόδιων αρχών ή των εξουσιών τους να λαμβάνουν πληροφορίες από υπόχρεες οντότητες δυνάμει του ενωσιακού δικαίου ή του εθνικού δικαίου των κρατών μελών·
- γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794·
- δ) των υποχρεώσεων που απορρέουν από πράξεις της Ένωσης για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή ή την αμοιβαία αναγνώριση αποφάσεων σχετικά με ποινικές υποθέσεις και από την απόφαση-πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών»: αυτοματοποιημένοι κεντρικοί μηχανισμοί, όπως κεντρικά μητρώα ή κεντρικά συστήματα ηλεκτρονικής ανάκτησης δεδομένων, που δημιουργούνται σύμφωνα με το άρθρο 32α παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
- 2) «υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων»: οι εθνικές υπηρεσίες που ορίζουν τα επιμέρους κράτη μέλη δυνάμει της απόφασης 2007/845/ΔΕΥ·
- 3) «μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών (ΜΧΠ)»: ο φορέας που συγκροτείται σε κάθε κράτος μέλος για τους σκοπούς του άρθρου 32 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
- 4) «υπόχρεες οντότητες»: οι οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
- 5) «χρηματοοικονομικές πληροφορίες»: κάθε είδος πληροφοριών ή δεδομένων, όπως δεδομένα σχετικά με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, κινήσεις κεφαλαίων ή χρηματοοικονομικές επιχειρηματικές σχέσεις, που τηρούνται ήδη από ΜΧΠ για την πρόληψη, την ανίχνευση και την αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

6) «πληροφορίες σχετικές με την επιβολή του νόμου»:

- i) κάθε είδος πληροφοριών ή δεδομένων που τηρούν ήδη οι αρμόδιες αρχές στο πλαίσιο της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων,
- ii) κάθε είδους πληροφορίες ή δεδομένα που κατέχουν δημόσιες αρχές ή ιδιωτικές οντότητες στο πλαίσιο της πρόληψης, διερεύνησης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων και μπορούν να τεθούν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών χωρίς να ληφθούν καταναγκαστικά μέτρα βάσει του εθνικού δικαίου·

οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων ποινικά μητρώα, πληροφορίες σχετικά με έρευνες, πληροφορίες σχετικά με τη δέσμευση ή κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ή άλλα ερευνητικά ή προσωρινά μέτρα, και πληροφορίες σχετικά με καταδίκες και διμεύσεις·

7) «πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών»: οι ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς και λογαριασμούς πληρωμών και θυρίδες ασφαλείας που περιλαμβάνονται στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών:

- i) για τον κάτοχο λογαριασμού-πελάτη και για κάθε πρόσωπο το οποίο ισχυρίζεται ότι ενεργεί για λογαριασμό του πελάτη: το ονοματεπώνυμο, συνοδευόμενο είτε από τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 13 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 για την εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη, είτε από έναν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό·
- ii) για τον πραγματικό δικαιούχο του κατόχου λογαριασμού-πελάτη: το ονοματεπώνυμο, συνοδευόμενο είτε από τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 για την εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου, είτε από έναν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό·
- iii) για τον τραπεζικό λογαριασμό ή τον λογαριασμό πληρωμών: τον αριθμό IBAN και την ημερομηνία ανοίγματος και κλεισίματος του λογαριασμού·
- iv) για τη θυρίδα θησαυροφυλακίου: το ονοματεπώνυμο του μισθωτή, συνοδευόμενο από τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 για την εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, ή από έναν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό και τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης.

8) «νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες»: η δραστηριότητα που ορίζεται στο άρθρο 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁴⁾·

9) «συναφή βασικά αδικήματα»: τα αδικήματα που καθορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673·

10) «χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»: η δραστηριότητα που ορίζεται στο άρθρο 11 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁵⁾·

11) «χρηματοοικονομική ανάλυση»: τα αποτελέσματα της επιχειρησιακής και στρατηγικής ανάλυσης που έχει ήδη διεξαχθεί από τις ΜΧΠ για την εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849·

12) «σοβαρά ποινικά αδικήματα»: οι μορφές εγκλήματος που παρατίθενται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794.

⁽¹⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του ποινικού δικαίου (ΕΕ L 284 της 12.11.2018, σ. 22).

⁽¹⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλασιού 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6).

Άρθρο 3

Ορισμός των αρμόδιων αρχών

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει μεταξύ των οικείων αρχών που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων τις αρμόδιες αρχές που εξουσιοδοτούνται να έχουν πρόσβαση και να πραγματοποιούν αναζητήσεις στο οικείο κεντρικό μητρώο τραπεζικών λογαριασμών. Οι εν λόγω αρμόδιες αρχές περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων.
2. Κάθε κράτος μέλος ορίζει μεταξύ των οικείων αρχών που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων τις αρμόδιες αρχές που δύνανται να ζητούν και να λαμβάνουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες ή χρηματοοικονομική ανάλυση από τη ΜΧΠ.
3. Κάθε κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 έως τις 2 Δεκεμβρίου 2021 και κοινοποιεί στην Επιτροπή τυχόν σχετική τροποποίηση. Η Επιτροπή δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* τις κοινοποιήσεις και τυχόν τροποποιήσεις σε αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Άρθρο 4

Πρόσβαση των αρμόδιων αρχών σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών και δυνατότητα αναζήτησης τέτοιου είδους πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές που ορίζονται δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1 εξουσιοδοτούνται να έχουν πρόσβαση και να πραγματοποιούν αναζήτηση, άμεσα και απευθείας, σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών, όταν αυτό απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους όσον αφορά την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη σοβαρού ποινικού αδικήματος ή την υποστήριξη ποινικής έρευνας που αφορά σοβαρό ποινικό αδίκημα, συμπεριλαμβανομένων της ανίχνευσης, του εντοπισμού και της δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με τέτοια έρευνα. Θεωρείται επίσης ότι η πρόσβαση και η αναζήτηση πραγματοποιούνται άμεσα και απευθείας όταν οι εθνικές αρχές που διαχειρίζονται τα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών διαβιβάζουν ταχέως, μέσω αυτοματοποιημένου μηχανισμού, τις πληροφορίες των τραπεζικών λογαριασμών στις αρμόδιες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορεί να παρέμβει ενδιάμεσος φορέας στα ζητούμενα δεδομένα ή στις πληροφορίες που πρέπει να παρασχεθούν.
2. Οι πρόσθετες πληροφορίες τις οποίες τα κράτη μέλη θεωρούν απαραίτητες και θέτουν στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών δυνάμει του άρθρου 32α παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 δεν είναι προσβάσιμες και αναζητήσιμες από τις αρμόδιες αρχές κατά την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις όσον αφορά την πρόσβαση και την αναζήτηση από τις αρμόδιες αρχές

1. Η πρόσβαση σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών και η αναζήτηση τέτοιων πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 4 διενεργείται μόνο από τα πρόσωπα κάθε αρμόδιας αρχής τα οποία έχουν οριστεί και εξουσιοδοτηθεί ειδικά για την εκτέλεση των εν λόγω καθηκόντων και βάσει κατά περίπτωση εξέτασης.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το προσωπικό των ορισθεισών εθνικών αρμοδίων αρχών διατηρεί υψηλά επαγγελματικά πρότυπα σε ζητήματα εμπιστευτικότητας και προστασίας των δεδομένων, διακρίνεται για την ακεραιότητά του και διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η πρόσβαση και αναζήτηση πληροφοριών τραπεζικού λογαριασμού από τις αρμόδιες αρχές κατά το άρθρο 4 υποστηρίζονται από τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που εγγυώνται την ασφάλεια των δεδομένων βάσει υψηλών τεχνολογικών προτύπων.

Άρθρο 6

Παρακολούθηση της πρόσβασης και της αναζήτησης από τις αρμόδιες αρχές

1. Τα κράτη μέλη φροντίζουν οι αρχές που διαχειρίζονται τα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών να διασφαλίζουν την τήρηση αρχείων καταχωρίσεων κάθε πρόσβασης των ορισθεισών αρμόδιων αρχών σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών. Οι καταχωρίσεις περιλαμβάνουν, ειδικότερα, τα ακόλουθα:

- α) τα στοιχεία του εθνικού φακέλου·
 - β) την ημερομηνία και ώρα του ερωτήματος ή της αναζήτησης·
 - γ) το είδος των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την υποβολή του ερωτήματος ή την πραγματοποίηση της αναζήτησης·
 - δ) τους μοναδικούς κωδικούς αναγνώρισης των αποτελεσμάτων·
 - ε) το όνομα της ορισθείσας αρχής που συμβουλευτήκε το μητρώο·
- στ) τον μοναδικό κωδικό αναγνώρισης χρήστη του υπαλλήλου που πραγματοποίησε το ερώτημα ή την αναζήτηση και, κατά περίπτωση, του υπαλλήλου που έδωσε τη σχετική προς τούτο εντολή, και, στο μέτρο του δυνατού, τον μοναδικό κωδικό αναγνώρισης χρήστη του παραλήπτη των αποτελεσμάτων του ερωτήματος ή της αναζήτησης.

2. Τα αρχεία καταχωρίσεων ελέγχονται τακτικά από τους υπεύθυνους προστασίας δεδομένων των κεντρικών μητρώων τραπεζικών λογαριασμών. Οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν τα αρχεία καταχωρίσεων, κατόπιν αιτήματος, στην αρμόδια εποπτική αρχή που έχει θεσπιστεί σύμφωνα με το άρθρο 41 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680.

3. Οι καταχωρίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 χρησιμοποιούνται μόνο για τον έλεγχο της προστασίας των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου του παραδεκτού ενός αιτήματος και της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων, καθώς και για τη διασφάλιση της ασφάλειας των δεδομένων. Προστατεύονται με κατάλληλα μέτρα έναντι της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και διαγράφονται πέντε έτη μετά τη δημιουργία τους, εκτός εάν είναι απαραίτητες για διαδικασίες ελέγχου που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρχές που διαχειρίζονται τα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν επίγνωση των ισχυουσών διατάξεων ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κανόνων για την προστασία των δεδομένων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΜΧΠ, ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΜΧΠ

Άρθρο 7

Αιτήματα παροχής πληροφοριών από τις αρμόδιες αρχές προς τη ΜΧΠ

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διαδικαστικών εγγυήσεων, κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι η οικεία εθνική ΜΧΠ υποχρεούται να συνεργάζεται με τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 και να είναι σε θέση να απαντά σε εύλογο χρόνο σε αιτιολογημένα αιτήματα παροχής χρηματοοικονομικών πληροφοριών ή χρηματοοικονομικής ανάλυσης τα οποία υποβάλλονται στα αντίστοιχα κράτη μέλη τους από τις ανωτέρω αρχές, όταν οι εν λόγω χρηματοοικονομικές πληροφορίες ή η εν λόγω χρηματοοικονομική ανάλυση είναι αναγκαίες, βάσει κατά περίπτωση εξέτασης, και τα αιτήματα αυτά έχουν ως αφορμή ανησυχίες σχετικά με την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων.

2. Εάν υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι να υποτεθεί ότι η παροχή αυτών των πληροφοριών θα είχε αρνητική επίπτωση στις διεξαγόμενες έρευνες ή αναλύσεις ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, στην περίπτωση που η γνωστοποίηση των πληροφοριών θα ήταν σαφώς δυσανάλογη προς τα έννομα συμφέροντα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου ή άσχετη με τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκαν, η ΜΧΠ δεν είναι υποχρεωμένη να ανταποκριθεί στο αίτημα παροχής πληροφοριών.

3. Ενόψει οιασδήποτε χρήσης για σκοπούς πέραν αυτών για τους οποίους εγκρίθηκαν αρχικά, λαμβάνεται προηγουμένως η συγκατάθεση της εν λόγω ΜΧΠ. Κάθε άρνηση απάντησης σε αίτημα που υποβάλλεται δυνάμει της παραγράφου 1 αιτιολογείται δέοντως.

4. Η απόφαση για τη διαβίβαση των πληροφοριών εναπόκειται στη ΜΧΠ.

5. Οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες και η χρηματοοικονομική ανάλυση που λαμβάνονται από τη μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία από τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για τους συγκεκριμένους σκοπούς της πρόληψης, της ανίχνευσης, της διερεύνησης ή της δίωξης σοβαρών ποινικών αδικημάτων, επιπλέον των σκοπών για τους οποίους συλλέχθηκαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680.

Άρθρο 8

Αιτήματα παροχής πληροφοριών από ΜΧΠ σε αρμόδιες αρχές

Με την επιφύλαξη των εθνικών διαδικαστικών εγγυήσεων και πέραν της πρόσβασης των ΜΧΠ σε πληροφορίες, όπως ορίζει το άρθρο 32 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να απαντούν σε εύλογο χρόνο σε αιτήματα παροχής πληροφοριών σχετικών με την επιβολή του νόμου τα οποία υποβάλλονται από την εθνική ΜΧΠ, βάσει κατά περίπτωση εξέτασης, όταν οι πληροφορίες είναι αναγκαίες για την πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Άρθρο 9

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ΜΧΠ διαφορετικών κρατών μελών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι σε εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις, οι οικείες ΜΧΠ έχουν το δικαίωμα να ανταλλάσσουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες ή χρηματοοικονομική ανάλυση που μπορεί να σχετίζονται με την επεξεργασία ή την ανάλυση πληροφοριών σχετικών με την τρομοκρατία ή το οργανωμένο έγκλημα που συνδέεται με την τρομοκρατία.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και με την επιφύλαξη των επιχειρησιακών περιορισμών τους, οι ΜΧΠ επιδιώκουν να ανταλλάσσουν αμέσως αυτού του είδους τις πληροφορίες.

Άρθρο 10

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρμόδιων αρχών σε διαφορετικά κράτη μέλη

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διαδικαστικών εγγυήσεων, κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές που ορίζονται κατά το άρθρο 3 παράγραφος 2 έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες ή χρηματοοικονομική ανάλυση που παρασχέθηκαν από τη ΜΧΠ του κράτους μέλους τους, μετά από σχετικό αίτημα, και βάσει κατά περίπτωση εξέτασης, με την ορισθείσα αρμόδια αρχή σε άλλο κράτος μέλος, όταν οι εν λόγω χρηματοοικονομικές πληροφορίες ή η χρηματοοικονομική ανάλυση είναι αναγκαίες για την πρόληψη, την ανίχνευση και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι βάσει του παρόντος άρθρου ανταλλασσόμενες χρηματοοικονομικές πληροφορίες ή αναλύσεις, χρησιμοποιούνται από τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές τους μόνο για τον σκοπό για τον οποίο ζητήθηκαν ή παρασχέθηκαν.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κάθε διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών ή αναλύσεων που απέκτησε η αρμόδια αρχή από τη ΜΧΠ του κράτους μέλους της σε άλλη αρχή ή υπηρεσία ή σε άλλο τμήμα, ή κάθε χρήση των πληροφοριών αυτών για σκοπούς πέραν των αρχικών εγκριθέντων, υπόκειται στην προηγούμενη συγκατάθεση της μονάδας χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παρέχει τις πληροφορίες.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι αίτημα που διατυπώνεται δυνάμει του παρόντος άρθρου και η απάντησή του διαβιβάζονται με τη χρήση ειδικών για τον σκοπό αυτό ασφαλών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο ασφάλειας των δεδομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΟΛ

Άρθρο 11

Παροχή πληροφοριών τραπεζικών λογαριασμών στην Ευρωπόλ

Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι οι οικείες αρμόδιες αρχές έχουν το δικαίωμα να απαντούν, μέσω της εθνικής μονάδας Ευρωπόλ ή, εφόσον το επιτρέπει αυτό το κράτος μέλος, μέσω απευθείας επαφών με την Ευρωπόλ, σε δεόντως αιτιολογημένα αιτήματα σχετικά με την παροχή πληροφοριών τραπεζικών λογαριασμών από την Ευρωπόλ, βάσει κατά περίπτωση εξέτασης και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων του και για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Εφαρμόζεται το άρθρο 7 παράγραφοι 6 και 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794.

Άρθρο 12

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπόλ και των ΜΧΠ

1. Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι η οικεία ΜΧΠ έχει το δικαίωμα να απαντά σε δεόντως αιτιολογημένα αιτήματα που της υποβάλλει η Ευρωπόλ μέσω της εθνικής μονάδας της Ευρωπόλ ή μέσω απευθείας επαφών μεταξύ της μονάδας χρηματοοικονομικών πληροφοριών και της Ευρωπόλ, εφόσον το επιτρέπει αυτό το κράτος μέλος, τα οποία αφορούν χρηματοοικονομικές πληροφορίες και χρηματοοικονομική ανάλυση, κατά περίπτωση και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της Ευρωπόλ και για την εκτέλεση των καθηκόντων της.

2. Το άρθρο 32 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και το άρθρο 7 παράγραφοι 6 και 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 εφαρμόζονται επί των ανταλλαγών που διενεργούνται βάσει του παρόντος άρθρου.

3. Κάθε περίπτωση μη ανταπόκρισης στο αίτημα εξηγείται δεόντως από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 13

Λεπτομερείς ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει των άρθρων 11 και 12 της παρούσας οδηγίας πραγματοποιείται ηλεκτρονικά σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794 μέσω:

α) του SIENA ή του διαδόχου του στη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο SIENA, ή

β) κατά περίπτωση, μέσω του FIU.Net ή του διαδόχου του.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 12 διενεργείται σε εύλογο χρόνο και κατ' αυτή την έννοια αιτήματα πληροφοριών της Ευρωπόλ αντιμετωπίζονται ως εάν να προέρχονταν από άλλη ΜΧΠ.

Άρθρο 14

Απαιτήσεις προστασίας δεδομένων

1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνδέεται με πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών, χρηματοοικονομικές πληροφορίες και χρηματοοικονομική ανάλυση όπως αναφέρονται στα άρθρα 11 και 12 της παρούσας οδηγίας πραγματοποιείται μόνο από προσωπικό της Ευρωπαϊκής τραπεζικής που έχει οριστεί και εξουσιοδοτηθεί ειδικά για την εκτέλεση των εν λόγω καθηκόντων και σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794.

2. Η Ευρωπαϊκή τραπεζική ενημερώνει τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, ο οποίος διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 41 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794, σχετικά με κάθε ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει των άρθρων 11, 12 και 13 της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο 15

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται μόνο σε ορισθείσες αρμόδιες αρχές και μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών κατά την ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει του κεφαλαίου III και σχετικά με τις ανταλλαγές χρηματοοικονομικών πληροφοριών και χρηματοοικονομικής ανάλυσης στις οποίες συμμετέχουν εθνικές μονάδες της Ευρωπαϊκής τραπεζικής δυνάμει του κεφαλαίου IV.

Άρθρο 16

Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την οποία αποκαλύπτονται η φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, δεδομένα που αφορούν την υγεία ή δεδομένα που αφορούν τη σεξουαλική ζωή ή τον γενετήσιο προσανατολισμό ενός φυσικού προσώπου επιτρέπεται μόνο με την επιφύλαξη των κατάλληλων διασφαλίσεων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων, σύμφωνα με τους σχετικούς ισχύοντες κανόνες περί προστασίας των δεδομένων.

2. Μόνο πρόσωπα ειδικά εκπαιδευμένα και τα οποία έχουν ειδικά εξουσιοδοτηθεί για τον σκοπό αυτό από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας μπορούν να έχουν πρόσβαση και να επεξεργάζονται τα δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, υπό την καθοδήγηση του υπευθύνου προστασίας δεδομένων.

Άρθρο 17

Αρχεία αιτημάτων παροχής πληροφοριών

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τηρούνται αρχεία σχετικά με τα αιτήματα παροχής πληροφοριών που διατυπώνονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Τα αρχεία αυτά περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας του οργανισμού και του μέλους του προσωπικού που υποβάλλει το αίτημα παροχής πληροφοριών και, στο μέτρο του δυνατού, του παραλήπτη των αποτελεσμάτων του ερωτήματος ή της αναζήτησης·
- β) παραπομπή στην εθνική υπόθεση σχετικά με την οποία υποβάλλεται το αίτημα παροχής πληροφοριών·
- γ) το αντικείμενο των αιτημάτων· και
- δ) ενδεχόμενα μέτρα εκτέλεσης των εν λόγω αιτημάτων.

Τα αρχεία τηρούνται για περίοδο πέντε ετών μετά τη δημιουργία τους και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τον σκοπό της επαλήθευσης της νομιμότητας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Κατόπιν αιτήματος, οι σχετικές αρχές καθιστούν όλα τα αρχεία διαθέσιμα στην εθνική εποπτική αρχή.

Άρθρο 18

Περιορισμοί των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν νομοθετικά μέτρα για τον περιορισμό, εν όλω ή εν μέρει, του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν και τα οποία υπόκεινται σε επεξεργασία δυνάμει της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 ή το άρθρο 15 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, κατά περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19

Παρακολούθηση

1. Τα κράτη μέλη επανεξετάζουν την αποτελεσματικότητα των συστημάτων που εφαρμόζουν για την καταπολέμηση των σοβαρών ποινικών αδικημάτων και τηρούν ολοκληρωμένα στατιστικά στοιχεία.
2. Έως την 1η Φεβρουαρίου 2020, η Επιτροπή θεσπίζει λεπτομερές πρόγραμμα για την παρακολούθηση του παραχθέντος έργου, των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων της παρούσας οδηγίας.

Το εν λόγω πρόγραμμα παρακολούθησης ορίζει τα μέσα συλλογής των δεδομένων και των λοιπών απαραίτητων στοιχείων, καθώς και τα χρονικά διαστήματα ανά τα οποία θα γίνεται η συλλογή τους. Ορίζει συγκεκριμένα τη δράση την οποία θα αναλάβουν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ως προς τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων και των λοιπών στοιχείων.

Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τα δεδομένα και τα λοιπά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την παρακολούθηση.

3. Σε κάθε περίπτωση, τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τον αριθμό των αναζητήσεων που πραγματοποιούν οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 4·
- β) δεδομένα μέτρησης του όγκου των αιτημάτων που διατυπώνονται από κάθε αρχή δυνάμει της παρούσας οδηγίας, τη συνέχεια που δίδεται στα αιτήματα αυτά, τον αριθμό των υποθέσεων που διερευνώνται, τον αριθμό των προσώπων κατά των οποίων ασκείται δίωξη και τον αριθμό των προσώπων που καταδικάζονται για σοβαρά ποινικά αδικήματα, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες·
- γ) δεδομένα μέτρησης του χρόνου που χρειάζεται μια αρχή από την παραλαβή ενός αιτήματος έως την απάντησή της·
- δ) εφόσον υπάρχουν, δεδομένα μέτρησης του κόστους σε ανθρώπινους πόρους και πόρους ΤΠ που χρησιμοποιούνται για εγχώρια και για διασυνοριακά αιτήματα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

4. Τα κράτη μέλη οργανώνουν την παραγωγή και τη συγκέντρωση των στατιστικών στοιχείων και διαβιβάζουν τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στην Επιτροπή, σε ετήσια βάση.

Άρθρο 20

Σχέση με άλλες νομοθετικές πράξεις

1. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να συνάπτουν μεταξύ τους διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρμόδιων αρχών, εφόσον οι εν λόγω συμφωνίες ή ρυθμίσεις συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης και ειδικά με την παρούσα οδηγία.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη υποχρεώσεων και δεσμεύσεων των κρατών μελών ή της Ένωσης που απορρέουν από υφιστάμενες διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες.

3. Με την επιφύλαξη της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, βάσει του δικαίου της Ένωσης, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή την πρόθεσή τους να αρχίσουν διαπραγματεύσεις και να συνάψουν συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, για θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου II της παρούσας οδηγίας.

Εάν, εντός δύο μηνών από την παραλαβή της κοινοποίησης της πρόθεσης ενός κράτους μέλους να αρχίσει τις διαπραγματεύσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι διαπραγματεύσεις είναι πιθανό να υπονομεύσουν τις σχετικές πολιτικές της Ένωσης ή να οδηγήσουν σε συμφωνία μη συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης, ενημερώνει σχετικά το κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τακτικά την Επιτροπή για τυχόν διαπραγματεύσεις αυτού του είδους και, κατά περίπτωση, την καλούν να συμμετάσχει σε αυτές ως παρατηρήτρια.

Τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούνται να εφαρμόζουν προσωρινά ή να συνάπτουν συμφωνίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, υπό την προϋπόθεση ότι είναι συμβατές προς το δίκαιο της Ένωσης και δεν θίγουν το στόχο και το σκοπό των σχετικών πολιτικών της Ένωσης. Η Επιτροπή εγκρίνει τις εν λόγω αποφάσεις εξουσιοδότησης με εκτελεστικές πράξεις. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 22.

Άρθρο 21

Αξιολόγηση

1. Έως τις 2 Αυγούστου 2024, και στη συνέχεια κάθε τρία έτη, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η έκθεση αυτή δημοσιοποιείται.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τα εμπόδια και τις ευκαιρίες ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ ΜΧΠ στην Ένωση, μεταξύ άλλων τη δυνατότητα και τη σκοπιμότητα της δημιουργίας ενός μηχανισμού συντονισμού και στήριξης.

3. Έως τις 2 Αυγούστου 2024 η Επιτροπή καταρτίζει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για να αξιολογηθεί η ανάγκη και η αναλογικότητα της επέκτασης του ορισμού των χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε κάθε είδους πληροφορίες ή δεδομένα που κατέχονται από δημόσιες αρχές ή από υπόχρεες οντότητες και που τίθενται στη διάθεση ΜΧΠ χωρίς τη λήψη καταναγκαστικών μέτρων βάσει του εθνικού δικαίου και υποβάλλει νομοθετική πρόταση, εφόσον είναι σκόπιμο.

4. Έως τις 2 Αυγούστου 2024 η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση των δυνατοτήτων και των δυσκολιών για την επέκταση της ανταλλαγής χρηματοοικονομικών πληροφοριών ή χρηματοοικονομικής ανάλυσης μεταξύ ΜΧΠ εντός της Ένωσης για τα σοβαρά ποινικά αδικήματα εκτός της τρομοκρατίας ή του οργανωμένου εγκλήματος που συνδέεται με την τρομοκρατία.

5. Το νωρίτερο έως τις 2 Αυγούστου 2027, η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση της οδηγίας και υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις βασικές διαπιστώσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 έως 4 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τις απαραίτητες πληροφορίες. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα στατιστικά στοιχεία που υποβάλλουν τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 19 και δύναται να ζητεί πρόσθετες πληροφορίες από τα κράτη μέλη και τις εποπτικές αρχές.

Άρθρο 22**Διαδικασία επιτροπής**

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 23**Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο**

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως την 1η Αυγούστου 2021. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 24**Κατάργηση της απόφασης 2000/642/ΔΕΥ**

Η απόφαση 2000/642/ΔΕΥ καταργείται από την 1η Αυγούστου 2021.

Άρθρο 25**Έναρξη ισχύος**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 26**Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες, 20 Ιουνίου 2019.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. TAJANI

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

G. CIAMBA